

Oljeavskiljare

Verksamheter där det finns risk för att olja eller oljeförorenat vatten kan nå spill- eller dagvattennätet ska ha en oljeavskiljare. Utan oljeavskiljare kan oljan nå reningsverket eller sjöar och vattendrag och medföra skada.

Varför en oljeavskiljare?

I en oljeavskiljare avskiljs olja och slam från vattnet vilket minskar den negativa påverkan på miljön. Det är viktigt att minska mängden olja och slam som släpps ut eftersom den ger en direkt nedsmutsning av miljön, till exempel i sjöar, vattendrag och grundvatten. Om olja kommer ut i vattnet i ett skyddsområde för dricksvatten kan det få stora konsekvenser för dricksvattenförsörjningen. Olja kan även skada den biologiska reningen i reningsverken. Med oljan följer ofta föroreningar som avsätts i slammet, till exempel tungmetaller och organiska ämnen som är svåra att bryta ner.

Vilka verksamheter ska ha oljeavskiljare?

HEMAB ansvarar för avloppsrening genom sina avloppsreningsverk. De är inte skyldiga att ta emot avloppsvatten som avviker från normalt hushållspillvatten. Oljeavskiljare ska finnas för att behandla avloppsvatten från verksamheter där olja hanteras och där det finns risk för spill, t.ex. från fordonstvätt och industriella processer. Exempel på verksamheter som ska ha oljeavskiljare är fordonstvättar, bensinstationer/tankställen, verkstäder med golvavlopp, större parkeringar och parkeringshus och garage med golvavlopp.

I miljöbalken finns en bestämmelse som säger att förorenaren betalar. Detta innebär att den som orsakar eller riskerar att orsaka utsläpp ska bekosta de förebyggande eller avhjälpandeåtgärder som behövs.

Så fungerar en oljeavskiljare

När spillvattnet rinner genom en rätt dimensionerad oljeavskiljare fångar den upp olja och slam. Alla oljeavskiljare utnyttjar skillnaden i densitet mellan vattnet och det som ska avskiljas. Olja är lättare än vatten och flyter upp till ytan och lägger sig ovanpå vattnet, medan det tyngre slammet sjunker till botten. För att oljan ska hinna stiga till ytan är det viktigt att avskiljaren är rätt dimensionerad dvs. tillräckligt stor i förhållande till vattenflödet.

Äldre oljeavskiljare, oftast klass 2, har sämre rening och klarar sällan dagens krav. Nyare oljeavskiljare, oftast klass 1, har bättre rening eftersom vattnet passera genom koalescens- eller lamellfilter där de små dropparna slås samman till större. Observera att oljeavskiljaren inte är en fullständig reningsanläggning utan bara till viss del skiljer oljefraktioner från vattnet.

Kemikalier påverkar

Användning av vissa rengöringsmedel och andra kemikalier kan medföra att den uppsamlade oljan följer med ut i avloppsnätet.

Om fett eller olja blandats (antingen kemiskt genom till exempel rengöringsmedel eller mekaniskt genom till exempel en högtryckstvätt) kan avskiljningen ta mycket lång tid. En förutsättning för att en oljeavskiljare ska fungera är att man använder ett s.k. självspaltande eller självseparerande avfettningsmedel. De avfettningsmedel, som inte tillhör denna grupp, t.ex. petroleumbaserade tvättmedel, ger en stabil blandning av olja och vatten,

Samhällsförvaltningen

Besöksadress: Servicecenter, Universitetsbacken 3A

Postadress: Härnösands kommun, 871 80 Härnösand

Telefon: 0611-34 80 00 **E-post:** samhallsforvaltningen@harnosand.se

**Härnösands
kommun**

www.harnosand.se

vilket innebär att oljan inte avskiljs från vattnet i oljeavskiljaren. Olje/fettdropparna är då så små att de inte har tillräcklig flytkraft för att stiga till ytan. Även en klass 1 oljeavskiljare har då liten reningseffekt. För att rena sådant vatten krävs istället annan reningsteknik.

Krav på oljeavskiljare

Det är verksamhetsutövarens skyldighet att se till att oljeavskiljaren är rätt dimensionerad för sin verksamhet. Hur man kan beräkna dimensioneringen av oljeavskiljare finns bl.a. beskrivet i standarden SS-EN 858-2. I regel kan verksamhetsutövaren få hjälp med detta av den som tillhandahåller oljeavskiljaren.

Oljeavskiljaren ska vara försedd med larm, som både visar en varningslampa och har en ljudsignal som låter vid för hög oljenivå. Provtagningsmöjlighet på utgående vatten ska även finnas.

Oljeavskiljaren för spillvatten

Utsläpp till spillvattennätet (ledning som går till något avloppsreningsverk) ska klara de gränsvärden som Härnösand Energi & Miljö har beslutat om, se gränsvärdeslista på www.hemab.se. En koalescensavskiljare ska klara en avskiljningsgrad på högst 5 mg olja/l vatten i utgående vatten.

Oljeavskiljaren för dagvatten

För avskiljare som kopplas in på dagvattennätet gäller att utsläppet för mineralolja/oljeindex inte får vara större än 5 mg/l. Övriga utsläppshalter är beroende på vattenmiljöns tillstånd.

Skötsel av oljeavskiljare

För att en oljeavskiljare ska fungera på det sätt som den är konstruerad för, krävs viss skötsel och kontroll av anläggningen och regelbunden tömning av oljan och slammet. Det nivåalarm som ska varna för att avskiljaren börjar bli överbelastad måste regelbundet genomgå funktionskontroll.

Vid kontroll av oljeavskiljaren kontrolleras oljeskiktets tjocklek, slamskiktets tjocklek samt nivåalarmet. Detta ska ske minst var 6:e månad.

Oljeavskiljare ska tömmas vid behov. Generellt rekommenderas toppsugning vid 5 cm oljeskikt och slamsugning när slamskiktet är 15 cm om inget annat

anges av tillverkaren. Efter tömning är det mycket viktigt att avskiljaren fylls med vatten.

Oljeavskiljare ska genomgå besiktning vart 5:e år. Besiktning innebär att det kontrolleras att oljeavskiljaren är tät och fungerar. Detta gäller alla oljeavskiljare. Besiktningen ska utföras av sakkunnig enligt standarden SS EN-858. Resultatet av besiktningen ska dokumenteras och journal ska kunna visas upp vid tillsyn. I journalen ska verksamhetsansvarig kommentera eventuella avvikelser och de åtgärder som ska göras.

Hur ska avfallet tas omhand?

Avfallet som samlas upp i en oljeavskiljare kan faktiskt sägas vara sorterat. På botten finns slam, på ytan finns olja och mellan dessa avfall finns spillvatten som ska vidare ut i spillvattennätet.

Slam och olja är farligt avfall. Om vatten, slam och olja inte separeras vid tömning ska avfallet hanteras som farligt avfall. Tömning får endast ske av företag med tillstånd att transportera farligt avfall. Transportdokument för avfallet ska upprättas.

Mer information

Svensk standard, www.sis.se
SS-EN 858,

www.naturvardsverket.se

faktablad 8283 från 2007

www.hemab.se

Samhällsförvaltningen

Besöksadress: Servicecenter, Universitetsbacken 3A

Postadress: Härnösands kommun, 871 80 Härnösand

Telefon: 0611-34 80 00 **E-post:** samhallsforvaltningen@harnosand.se

**Härnösands
kommun**

www.harnosand.se